



Archeologienota

Pelt N713 x Ringlaan, mobipunt

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	3
2.4	Bepalingen van de maatregelen	4
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	4
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	5

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Pelt N713 x Ringlaan mobipunt
Ligging	Burgemeester Laenenstraat, Ringlaan, Pelt, Limburg
Kadaster	Gemeente Pelt, Afdeling A, Sectie A, Percelen 989L, 897A, 915B, 899F, 899G, 915/2 en openbaar domein
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0727
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2021F176)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Delphine Saelens
Betrokken actoren	/
Betrokken derden	/

Plangebied

Oppervlakte plangebied	2.930 m ²
Kartering gewestplan	0200 – gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen 0105 – woonuitbreidingsgebied

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het bodembestand van het projectgebied is op verschillende plaatsen vermoedelijk grondig verstoord door ingrepen in het begin van de 21^e eeuw. Het plangebied grenst aan enkele wegenissen. Enerzijds moet bij de verstoring door de aanleg van de Ringlaan in het oosten en de N713 in het noorden van het plangebied een buffer gerekend worden die deels in het plangebied ligt. Daarnaast heeft ook de aanleg van de parking bij het ziekenhuis, de aanleg van de huidige bushalte, toegangsweg en taluds verstoringen in het bodemarchief veroorzaakt. Ook zijn er ter hoogte van het plangebied reeds nutsleidingen en rioleringen aanwezig die het bodemarchief verstoord hebben.

Op basis van het historische kaartmateriaal bevond het plangebied zich vóór de 21^e eeuw eeuwenlang in agrarisch gebied.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- **Paleolandschappelijke ligging:** Het plangebied ligt in het Kempens Plateau tussen twee waterwegen op ca. 0,8 tot 1 km, namelijk de Neuzerloop in het westen en de Dommel in het oosten. Ter hoogte van het plangebied bevinden zich volgens de bodemkaart podzolbodems, namelijk matig droge tot droge lemige zandbodems.
- **Cartografische bronnen:** Het plangebied lag eeuwenlang in agrarisch gebied en was onbebouwd. Pas recent, in het begin van de 21^e eeuw, werd het plangebied zelf en de omgeving zelf blootgesteld aan ingrepen waaronder de aanleg van de parking van het ziekenhuis en van de wegen die in het noorden en oosten grenzen aan het plangebied.
- **CAI en ander archeologisch onderzoek:** In de omgeving van het plangebied werden enkele recente archeologische opgravingen uitgevoerd, aan de Kadijk enerzijds en aan de Leopoldlaan anderzijds. De opgraving aan de Leopoldlaan leverde met uitzonder van 1 spoor enkel sporen op uit de 19^e en 20^e eeuw van randactiviteiten. Aan de Kadijk werden bewoningssporen uit de metaaltijden (bronstijd en ijzertijd) herkend, waaronder een vierpalige spieker. In een andere zone op het terrein werd tevens een woonstructuur uit de volle middeleeuwen aangesneden. Deze opgravingen, voornamelijk aan de Kadijk, bevestigen menselijke aanwezigheid en bewoning in de metaaltijden en de middeleeuwen. De Kadijk kende vermoedelijk reeds een vroegmiddeleeuwse bewoningskern. Echter, het plangebied heeft eenzelfde historische ligging als het terrein aan de Leopoldlaan. Het is namelijk niet gelegen langs historische wegen en bevond zich eeuwenlang ter hoogte van akkerland.
- **Gekende verstoring:** Hoewel de exacte verstoring van het bodemarchief niet gekend is, kan uitgegaan worden van een zekere verstoring. De ingrijpende infrastructuurwerken (de N713, bushalte, rotonde, Ringlaan) enerzijds en de aanleg van de parking aan de zuidelijke en westelijke zijde van het plangebied anderzijds zullen het aanwezige bodemarchief reeds ingrijpend verstoord hebben.
- **Geplande verstoring:** De diepste verstoring wordt veroorzaakt door de uitgraving voor de riolering (tot 2 m) en dit over een lengte van 150 m en breedte van 3 m. Deze ingreep vindt grotendeels plaats ter hoogte van de huidige wadi's. De overige verstoringen bereiken een maximale diepte van 65 cm (incl. buffer).

Algemeen kan een archeologische verwachting opgesteld worden ter hoogte van het plangebied voor alle perioden. Hoewel de gekende steentijdwaarden zich dichterbij beekvalleien bevinden, is een steentijdverwachting niet uitgesloten.

Voor sporensites vanaf de metaaltijden is een verhoogde verwachting op te stellen. Bij recente gravende archeologische onderzoeken zijn structuren uit de metaaltijden, volle en late middeleeuwen aan het licht gekomen, onder andere bij de Kadijk. In de omgeving zijn meerdere vondsten uit de Romeinse periode gekend, wat wijst op een Romeinse aanwezigheid in de omgeving. De verwachting op een (laat) middeleeuwse site ter hoogte van het plangebied is vrij laag. Vanaf de vroege middeleeuwen situeerden de bewoningskernen zich eerder langsheen straten, niet in akkers en velden waarbinnen het plangebied was gelegen.

2.3 Impactbepaling

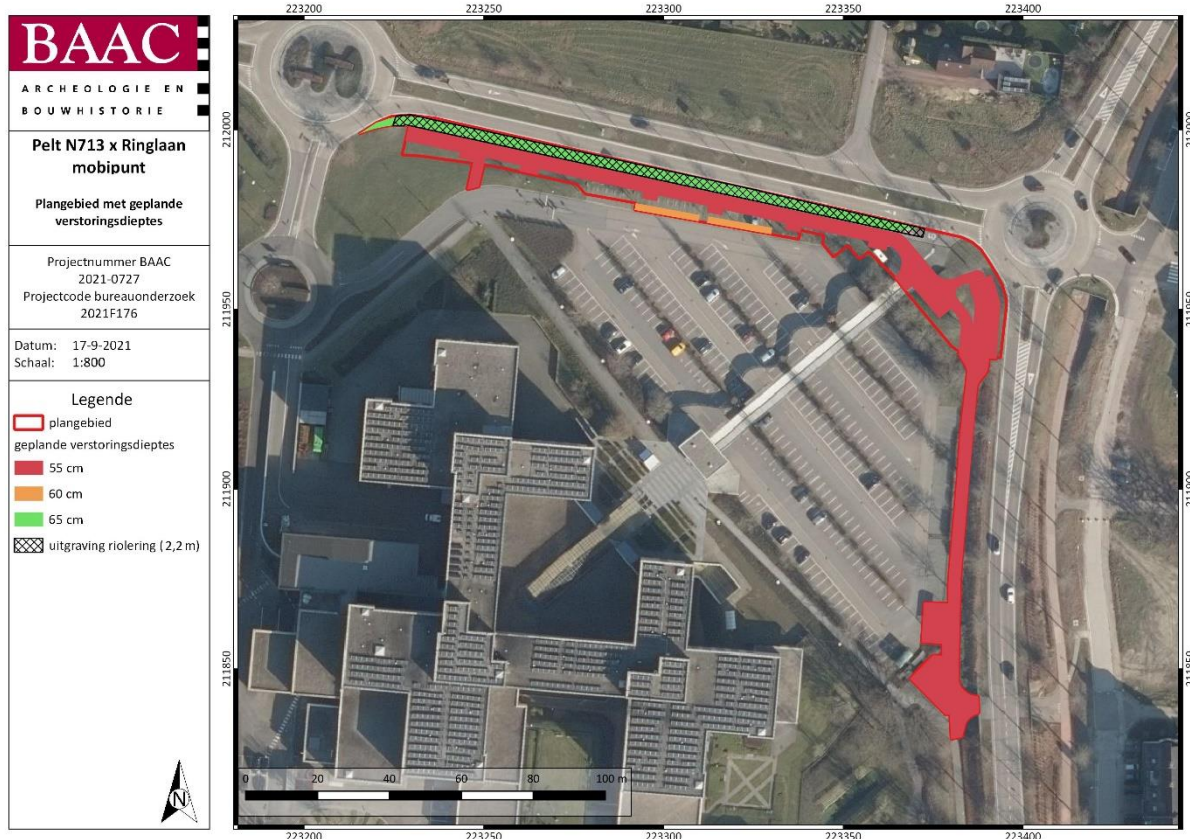
De grootste verstoring wordt veroorzaakt door de uitgraving ten behoeve van de riolering in het noordelijke deel van het plangebied. Hier wordt een uitgraving van drie meter voorzien. In totaal wordt een zone van ca. 436 m² uitgegraven en dit tot 2 m onder het huidige maaiveld (zwarte arcering, Plan 1). Ter hoogte van deze riolering bevinden zich reeds enkele wadi's en dit over een oppervlakte van ca. 300 m².

De overige verhardingen op het terrein zullen een verstoring tot ca. 35 cm (ca. 1650 m²) veroorzaken ter hoogte van de betonstraatstenen en het fiets- en voetpad in asfalt (rood op Plan 1). Ter hoogte van de voorziene parkeerplaatsen (68 m²) zal er een verstoring van 40 cm veroorzaakt worden (oranje, Plan 1). Ter hoogte van de haltehaven bedraagt de verstoring diepte 45 cm, maar deze ligt quasi volledig ter hoogte van de uitgraving voor de riolering (zie zwarte arcering en groen op Plan 1). De overige zones van het plangebied worden ingericht als groenzone.

Bij bovenvermelde dieptes dient een buffer van 20 cm gerekend te worden. Er moet rekening gehouden worden met het feit dat tijdens het uitvoeren van de geplande werken mogelijk wat dieper verstoord wordt door compactie, werfverkeer, weersinvloed en dergelijke meer.

Tabel 1: Geplande ingrepen met verstoringdieptes

INGREEP	OPPERVLAKTE	VERSTORINGSDIEPTE (INCL. BUFFER)
RIOLERING	436 m ²	220 cm
VERHARDING	1650 m ²	55 cm
PARKEERPLAATSEN	68 m ²	60 cm
VERHARDING HALTEHAVEN (THV RIOLERING)	453 m ²	65 cm



Plan 1: Plangebied met weergave van de geplande verstoringsdieptes¹ op orthofoto² (digitaal; 1:1; 17.09.2021).

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het bureauonderzoek kon een verhoogde verwachting opstellen voor het plangebied voor alle perioden. Deze verwachting dient echter afgestemd te worden aan de gekende en geplande verstoringen binnenin het plangebied.

Bestaande verstoringen

Een studie van het historische kaartmateriaal wees uit dat vermoedelijk reeds bodemverstoringen aanwezig zijn binnenin het plangebied. De omgeving rondom het plangebied werd namelijk begin 21^e eeuw drastisch veranderd met de aanleg van de ziekenhuisparking (ten zuiden van het plangebied) en de N713 met rotondes (ten noorden van het plangebied). De aanleg van structuren en verhardingen die hiermee gepaard waren, grenzen aan de contour van het plangebied en hebben vermoedelijk ook reeds het bodemarchief binnen het plangebied deels verstoord. De KLIP is een bijkomende informatiebron die wijst op de aanwezigheid van nutsvoorzieningen en rioleringen die het bodemarchief ter hoogte van het plangebied reeds verstoord hebben. Tot slot vertoont ook het huidige reliëf ter hoogte van het plangebied een antropogene invloed. Zo zijn er enkele artificiële

¹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.

² AGIV 2021e

taluds aanwezig alsook enkele wadi's in het noordelijke deel van het terrein. Ook deze elementen wijzen op een reeds bewerkt bodemarchief ter hoogte van het plangebied.

Geplande verstoringen

Door de vorm van het plangebied zelf én van de geplande werken, is het kennispotentieel zeer klein tot onbestaand. Het plangebied en de werken zijn namelijk te smal dat deze bij bijkomend onderzoek weinig tot geen nuttige informatie kunnen verschaffen. De grootste ingreep betreft de uitgraving ter hoogte van de nieuwe riolering, maar deze uitgraving wordt in een sleuf van maximaal 3 m breedte uitgevoerd. Deze breedte laat geen kenniswinst toe bij verder onderzoek, zowel naar steentijdsites als naar sporensites. Bovendien vindt deze ingreep plaats ter hoogte van de reeds aanwezige wadi's in het plangebied. De overige ingrepen zijn eveneens vrij beperkt in breedte én in diepte (maximaal 65 cm inclusief buffer), dat deze waarschijnlijk in de reeds verstoorde lagen (door voorgaande werken en door reeds aanwezige nutsleidingen) van het bodemarchief plaatsvinden. Het kennispotentieel bij bijkomend vooronderzoek is bijgevolg té laag om verder onderzoek te verantwoorden.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon daarentegen voldoende bepaald worden. Op basis van de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek³ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3